

Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens proposition om ändringar i organisationsstrukturen för statens riskkapitalinsatser för företag.

De föreslagna ändringarna av organisationsstrukturen innebär bl.a. att regeringen bemyndigas att inrätta ett nationellt utvecklingsbolag, som ska investera indirekt i företag i utvecklingsfaser genom privat förvaldade fonder. Vidare innebär de föreslagna ändringarna att de av staten helägda bolagen Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB inordnas under det nationella utvecklingsbolaget i en gemensam koncern. Det nationella utvecklingsbolaget beräknas kunna inleda sin verksamhet under 2017.

Viss verksamhet som det nationella utvecklingsbolaget kommer att bedriva kan komma att innefatta stödgivning enligt EU:s statsstödsregler. Utskottet föreslår därför att riksdagen antar regeringens förslag till en ny lag som syftar till att göra det möjligt för det nationella utvecklingsbolaget att lämna stöd inom ramen för EU:s statsstödsregler. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Utskottet föreslår också att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet. Motionsyrkandena rör dels åtgärder för att effektivisera det statliga riskkapitalet, dels övrigt om statens finansieringsinsatser. Utskottet hänvisar bl.a. till den förda politiken och pågående insatser.

I betänkandet finns sju reservationer (M, SD, C, L, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:110 Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt.

Tre motioner som väckts med anledning av propositionen.

31 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	7
Struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt.....	7
Propositionen	7
Motionerna.....	10
Vissa kompletterande uppgifter	11
Utskottets ställningstagande.....	11
Effektivisering av det statliga riskkapitalet	12
Motionerna.....	12
Utskottets ställningstagande.....	13
Övrigt om statens finansieringsinsatser	14
Motionerna.....	14
Vissa kompletterande uppgifter	19
Utskottets ställningstagande.....	20
Reservationer	24
1. Struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt, punkt 1 (C)	24
2. Effektivisering av det statliga riskkapitalet, punkt 2 (M, C, L, KD).....	26
3. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (M).....	27
4. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (SD)	29
5. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (C).....	31
6. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (KD).....	32
7. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 – motiveringen (L) ...	35
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	37
Propositionen	37
Följdmotionerna	37
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	39
Följdmotionerna	43
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	44
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	49

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om överlämnande av vissa förvaltningsuppgifter till nationellt utvecklingsbolag,

b) bemyndigar regeringen att

2. i aktiebolagsform bedriva finansieringsverksamhet inom ett nationellt utvecklingsbolag med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar,

3. vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att förvärva ett aktiebolag,

4. genom ovillkorat aktieägartillskott skjuta till samtliga aktier i de av staten helägda aktiebolagen Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB till det nationella utvecklingsbolaget,

5. vidta de åtgärder som är nödvändiga för att Fouriertransform Aktiebolags och Inlandsinnovation AB:s verksamheter över tid ska kunna avvecklas, vilket inkluderar att avyttra bolagen eller avveckla dem genom likvidation eller fusion, vid den tidpunkt som regeringen finner lämplig, och

6. vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra vad regeringen föreslår enligt punkterna 2–5,

c) godkänner att

7. verksamheten i det nationella utvecklingsbolaget finansieras med kapital från Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB i enlighet med de riktlinjer som regeringen förordar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:110 punkterna 1–7 och avslår motionerna

2015/16:2443 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 1 (C)

2. Effektivisering av det statliga riskkapitalet

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1189 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 4,

2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (FP) yrkande 1,

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 9,

2015/16:2705 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3 och

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 1.

*Reservation 2 (M, C, L, KD)***3. Övrigt om statens finansieringsinsatser**

Riksdagen avslår motionerna

- 2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M),
 2015/16:231 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
 2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
 2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) yrkande 1,
 2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD),
 2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD),
 2015/16:2080 av Michael Svensson (M),
 2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 3,
 2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
 2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 6,
 2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5,
 2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
 2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
 2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 6,
 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2 och 5–7,
 2015/16:3355 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–7,
 2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt
 2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD) yrkandena 1–4.

Reservation 3 (M)

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (KD)

Reservation 7 (L) – motiveringen

Stockholm den 9 juni 2016

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Ingemar Nilsson (S), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Per-Arne Håkansson (S), Helena Lindahl (C), Lise Nordin (MP), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anna Wallén (S), Said Abdu (L), Birger Lahti (V), Penilla Gunther (KD), Mattias Jonsson (S), Anna-Caren Säterberg (S), Jörgen Warborn (M), Johan Nissinen (SD) och Jessika Roswall (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet propositionen Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt (prop. 2015/16:110), tre följdmotioner och 31 yrkanden från allmänna motionstiden 2015/16.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg informerade utskottet om propositionen på sammanträdet den 3 mars 2016.

Under riksmötet har Folkpartiet liberalerna (FP) bytt namn till Liberalerna (L).

Bakgrund

Regeringen beslutade den 26 februari 2015 att tillkalla en särskild utredare (Hans Rydstad) med uppdrag att kartlägga behovet av statliga marknadskompletterande finansieringsinsatser riktade till små och medelstora företag. Uppdraget omfattade även att lämna förslag på hur dagens insatser kan bli mer effektiva och ändamålsenliga samt vid behov förslag på förändringar av insatsernas inriktning och utformning. Den 18 juni 2015 överlämnade utredaren betänkandet En fondstruktur för innovation och tillväxt (SOU 2015:64). Betänkandet har remissbehandlats.

Som underlag för bedömningen huruvida det nationella utvecklingsbolaget ska få möjlighet att lämna stöd inom ramen för EU:s statsstödsregler har Näringsdepartementet tagit fram en promemoria med ett förslag till en särskild lag. Även promemorian har remissbehandlats.

Regeringen beslutade den 28 januari 2016 att begära in Lagrådets yttrande över ett lagförslag som överensstämmer med lagförslaget i propositionen. Lagrådet hade inga invändningar mot förslaget.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i organisationsstrukturen för statens riskkapitalinsatser till företag. Den nya strukturen syftar till att skapa förutsättningar för ett bättre utnyttjande av statens resurser inom området och öka volymen riskvilligt kapital och dess närvaro i segment där det finns behov av marknadskompletterande utvecklingskapital.

Förslaget innebär att regeringen inrättar ett nationellt utvecklingsbolag, som ska investera indirekt i företag i utvecklingsfaser genom privat förvaldade fonder i syfte att utveckla och förnya det svenska näringslivet. Bolaget är avsett att vara helägt av staten. De av staten helägda aktiebolagen Fouriertransform Aktiebolag (Fouriertransform) och Inlandsinnovation AB

(Inlandsinnovation) föreslås bli inordnade i en koncern som är gemensam med det nationella utvecklingsbolaget. De två förstnämnda bolagen föreslås tills vidare förvalta sina befintliga investeringar.

Viss verksamhet som det nationella utvecklingsbolaget kommer att bedriva kan komma att innefatta stödgivning enligt EU:s statsstödsregler. I propositionen lämnas därför även förslag till en ny lag som syftar till att göra det möjligt för det nationella utvecklingsbolaget att lämna stöd inom ramen för EU:s statsstödsregler. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Utskottets överväganden

Struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens proposition. Det innebär bl.a. att regeringen bemyndigas att inrätta ett nationellt utvecklingsbolag, som ska investera indirekt i företag i utvecklingsfaser. Regeringen bemyndigas vidare att inordna de två av staten helägda bolagen Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB under det nationella utvecklingsbolaget i en gemensam koncern.

Jämför reservation 1 (C).

Propositionen

Ett nationellt utvecklingsbolag

Regeringen anger att dess ambition är att tydliggöra och förenkla de statliga finansieringsinsatserna genom att minska inlåsnings, frigöra och omfördela kapitalet gentemot de marknadskompletterande behov som finns samt i större utsträckning aktivera och söka samarbete med privata och andra externa finansierare för att bättre kunna möta företagens behov av finansiering. Statligt kapital bör huvudsakligen investeras i utvecklingsfaser där det finns marknadskompletterande behov.

Regeringen föreslår att den bemyndigas att inrätta ett bolag för att bedriva finansieringsverksamhet med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar. Genom att staten tillför kapital och delar risk med privata investerare är avsikten att investeringsvolymerna kan växlas upp och styras mot företag med marknadskompletterande kapitalbehov. Bolaget ska investera i privat förvaldade fonder som är inriktade på investeringar i företag i utvecklingsfaser i syfte att utveckla och förnya det svenska näringslivet. Det är regeringens uppfattning att det nya bolaget ska vara helägt av staten och drivas i aktiebolagsform. Regeringen avser därför att förvärva ett aktiebolag för att denna verksamhet ska kunna bedrivas. Därigenom inrättas ett nationellt utvecklingsbolag. Utgifterna ska belasta anslaget 1:19 Kapitalinsatser i statliga bolag inom utgiftsområde 24. Det nationella utvecklingsbolaget beräknas kunna inleda sin verksamhet under 2017.

Fouriertransform och Inlandsinnovation kommer genom ett ovillkorat aktieägartillskott att föras över till det nationella utvecklingsbolaget som i och med det blir moderbolag i en gemensam koncern. Avsikten är att det nya bolagets styrelse och ledning i hög grad ska vara specialiserade på att förvalta

fonder. Det nationella utvecklingsbolaget kommer i och med detta att ansvara för uppbyggnaden av den nya verksamheten och på en övergripande nivå ansvara för en ansvarsfull hantering av nuvarande innehav samt en ordnad långsiktig avveckling av Fouriertransform och Inlandsinnovation. Förslaget bygger således på omstrukturering och omfördelning av medel inom det befintliga systemet för statlig företagsfinansiering, vilket enligt regeringen innebär att förslaget inte påverkar statens utgifter utöver kostnaden för förvärv av ett nytt bolag.

Den nya riskkapitalstrukturen ska främja hållbar ekonomisk tillväxt och ett jämställt näringsliv. Regeringen kommer i ägaranvisningar att närmare precisera inriktningen för det nationella utvecklingsbolagets verksamheter.

Regeringen anger att det nationella utvecklingsbolaget ska göra indirekta investeringar (dvs. fond-i-fond-investeringar) i nya riskkapitalfonder inom området venture capital (dvs. riskkapital som omfattar minoritetsinvesteringar i företags utvecklingsskeden) för att vitalisera den svenska marknaden för riskkapital till företag i tidiga skeden. Bolaget ska främst investera i privat förvaltade fonder som förvaltas av nya förvaltarteam som består av personer med gedigen investeringserfarenhet. Vidare ska fonderna ha sin juridiska hemvist i Sverige. Det nationella utvecklingsbolaget bör eftersträva att attrahera internationella investerare och ska i lämpliga fall bidra till att relevanta finansiella erbjudanden från EU:s institutioner tas till vara i verksamheten.

För att förstärka kapitalbasen i fonder för såddfinansiering, s.k. såddfonder (i utredningen benämnt mikrofonder), i innovativa miljöer kan det nationella utvecklingsbolaget genom indirekta investeringar stärka kapitalet även för dessa typer av fonder. Fonder av lokal karaktär och sammanslutningar av affärsänglar, exempelvis tillväxtkassor eller andra mindre investmentbolag, kan finansieras. Även aktörer som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt företagande, kan komma i fråga.

Möjlighet för det nationella utvecklingsbolaget att pröva frågor om statligt stöd

Regeringen föreslår att en ny lag införs för att det nationella utvecklingsbolaget ska kunna pröva frågor om statligt stöd för att främja kapitalförsörjning till företag. Förslaget innebär att vissa förvaltningsuppgifter överlämnas till bolaget.

Som skäl för den nya lagen anger regeringen att verksamheten hos det nationella utvecklingsbolaget kan komma att innefatta stödgivning som omfattas av EU:s statsstödsregler (artiklarna 107–109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). I första hand kommer stödet att utformas enligt Europeiska kommissionens s.k. gruppundantagsförordning (kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014), som bl.a. medger att viss stödgivning inom bl.a. riskfinansieringsområdet genomförs utan att planerna på att lämna stödet först anmäls till kommissionen.

Vidare anger regeringen att enligt 12 kap. 4 § regeringsformen får förvaltningsuppgifter överlämnas till juridiska personer och enskilda individer. Om förvaltningsuppgiften innefattar myndighetsutövning, får ett överlämnande göras endast med stöd av lag. Den stödgivning som kan bli aktuell inom ramen för det nationella utvecklingsbolagets verksamhet innefattar myndighetsutövning och förutsätter lagstöd.

Garantisystem

Regeringen framför i propositionen att företags behov av externt kapital i första hand ska tillgodoses av den privata marknaden men att det finns tecken på att utlåning och villkor stramats åt och att bankernas riskbenägenhet minskat. Svårigheter att få bankfinansiering riskerar att drabba små och medelstora företag generellt men i synnerhet företag med små säkerhetstillgångar. Detta gäller exempelvis företag i områden eller regioner där fastighetspriserna är för låga för att fastigheter ska kunna användas som tillräcklig säkerhet.

Regeringen konstaterar att Almi och Norrlandsfonden fyller en marknadskompletterande roll genom att bidra till att förstärka utbudet av lån till små och medelstora företag. Almi avser att genomföra satsningar inom sin låneverksamhet under 2016, i synnerhet med inriktning mot företag i tidiga skeden där behoven av marknadskompletterande insatser är som störst. Detta omfattar också mindre lån. Vidare har både Almi och Norrlandsfonden under senare tid tecknat avtal om förlusttäckning med Europeiska investeringsfonden, vilket möjliggör ökad utlåning och ett högre risktagande.

Även om ovanstående insatser bidrar till att stärka förutsättningarna för lånefinansiering är det regeringens avsikt att ytterligare förstärka tillgången på marknadskompletterande lån till företag i alla delar av landet, inte minst utanför storstadsregionerna. Regeringen anser att Almi därför bör ges i uppgift att säkerställa att lämpliga finansiella instrument erbjuds på ett sådant sätt att bedömda brister i marknaden kan kompletteras ytterligare även när det gäller mindre lånebelopp och utanför större tillväxtregioner. Almi bör mot bakgrund av detta bedöma behovet av eventuella nya insatser, t.ex. ett garantiinstrument eller lämpliga låneprodukter, i nära samverkan med banker. Om genomgången visar på behov av ytterligare medelsförstärkningar för att möta identifierade behov, avser regeringen att återkomma till riksdagen i frågan.

För att Norrlandsfonden ska kunna fortsätta att möta efterfrågan på marknadskompletterande lån i norra Sverige avser regeringen att säkerställa att den förstärkta utlåningskapacitet som Norrlandsfonden fått genom lån från Inlandsinnovation bibehålls även framöver.

Demonstrationsanläggningsfond

Regeringen gör bedömningen att det nationella utvecklingsbolaget bör ta initiativ till att, inom bolagets verksamhetsområde, etablera en demonstrationsanläggningsfond i enlighet med vad regeringen förordar. Som

skäl för detta anger regeringen att det sannolikt finns ett marknadsmisslyckande för vissa typer av investeringar i produktionsanläggningar när ny teknologi eller nya processer ska gå från att producera i liten skala till att producera i kommersiell skala. Regeringen anger att målgruppen för förslaget främst är mindre företag som är verksamma inom branscherna material-, energi- och miljöteknik. Det nationella utvecklingsbolaget får inom ramen för investeringsverksamheten definiera vilka typer av demonstrationsanläggningar som bör ingå i en sådan fond.

Innovationsstöd

Regeringen anför i propositionen att insatser för att stimulera framväxten av affärsidéer med hög kunskap och internationell marknadspotential bör vidareutvecklas och prioriteras. Regeringen konstaterar att det är lokalt, nära de potentiella företagen, som mycket av kunskapen om enskilda projekt finns. Almis innovationslån kanaliseras regionalt via Almis regionala dotterbolag, och en del av Vinnovas verifieringsmedel hanteras av innovationskontor knutna till universitet och högskolor runt om i landet. Sammantaget anser regeringen att dessa insatser täcker alla delar av landet. Vidare anger regeringen att medinflytande i ärenden om exempelvis medel för verifiering och innovationslån bör ges till relevanta aktörer i syfte att ta till vara deras kompetens och kännedom om företag och affärsidéer som är lämpliga för finansiering. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Ikraftträdande

Det nationella utvecklingsbolaget beräknas kunna inleda sin verksamhet under 2017. Den nya lagen föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2017.

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2443 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anförts att tillgången på kapital är central för att nya företag ska skapas och växa. Motionärerna anser att privat kapital ska vara utgångspunkten för företagsfinansiering. Offentliga insatser ska kunna komplettera privat riskkapital om särskilda behov finns och bör då i huvudsak användas för att få mer privat kapital på marknaden. Motionärerna anser även att det bör inrättas en offentligt-privat fond-i-fond-lösning inom ramen för det statliga riskkapitalet (yrkande 2). Fonden ska vara inriktad på de tidigaste och mest riskfyllda faserna och ha en omfattning om minst 400 miljoner kronor där privat kapital står för minst hälften.

Även i kommittémotion 2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anförts att det bör inrättas en offentligt-privat fond-i-fond-lösning inom ramen för det statliga riskkapitalet (yrkande 4).

I kommittémotion 2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) konstateras att Sveriges entreprenörer behöver goda förutsättningar för att

kommersialisera innovativa affärsidéer och utveckla växande företag. Dock har det riskvilliga kapitalet minskat över tid. Här har statliga finansieringsinsatser en viktig marknadskompletterande roll att spela. Motionärerna anser att privat kapital ska vara utgångspunkten för företagsfinansiering. Offentliga insatser ska kunna komplettera privat riskkapital om särskilda behov finns och bör då i huvudsak användas för att få mer privat kapital på marknaden. Motionärerna anser att det bör inrättas en fond-i-fond-lösning om 400 miljoner kronor för att stärka det privat-offentliga riskkapitalet (yrkande 1).

I kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) framhålls att det bör inrättas en statligt grundad fond-i-fond-lösning där medel från de statliga riskkapitalbolagen satsas för att öka tillgången på kapitaltillskott för tillväxtbolag (yrkande 3).

Vissa kompletterande uppgifter

Vårändringsbudget 2016

I regeringens förslag till vårändringsbudget för 2016 föreslår regeringen att anslaget 1:19 Kapitalinsatser i statliga bolag (prop. 2015/16:99 utg.omr. 24) ökas med 5 miljoner kronor. Vidare bör regeringen bemyndigas att ge det bolag som etableras för att utgöra moderbolag i en koncern tillsammans med de statligt ägda bolagen Fouriertransform och Inlandsinnovation ett kapitaltillskott på högst 5 miljoner kronor.

Finansutskottet beslutade att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens förslag till vårändringsbudget för 2016. Näringsutskottet beslutade den 10 maj 2016 att inte lämna något yttrande. Finansutskottet väntas justera sitt betänkande den 16 juni 2016.

Utskottets ställningstagande

I propositionen föreslås att statens kapitalförsörjningsinsatser omstruktureras. Förslaget innebär bl.a. att regeringen bemyndigas att bilda ett nytt aktiebolag, i propositionen benämnt det nationella utvecklingsbolaget. Bolaget ska bedriva finansieringsverksamhet med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar. Regeringens förslag innebär också att bolagen Fouriertransform och Inlandsinnovation inordnas under det nationella utvecklingsbolaget samt att regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att de två bolagens verksamheter över tid ska kunna avvecklas. Det nationella utvecklingsbolaget ska finansieras med kapital från Fouriertransform och Inlandsinnovation i enlighet med de riktlinjer som regeringen förordar. Vidare föreslår regeringen att en ny lag införs så att det nationella utvecklingsbolaget ska kunna pröva frågor om statligt stöd. Utskottet vill med anledning av detta framföra följande.

Under de senaste åren har det förts en viktig diskussion om hur de statliga kapitalförsörjningsinsatserna kan förbättras. Ett syfte med förslaget i propositionen är att tydliggöra och förenkla dagens system för statliga finansieringsinsatser. Detta är ambitioner som utskottet ställer sig positivt till. Utskottet anser att det statliga riskkapitalet ska vara marknadskompletterande och gå in i tidiga utvecklingsfaser för företagen, samtidigt som insatsernas främsta syfte ska vara att stimulera fram mer privat riskkapital på marknaden. Ett alternativ som förts fram under de senaste åren är en s.k. fond-i-fond-lösning, där det statliga riskkapitalet samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag och på så sätt bidrar till att få ut mer privat kapital på marknaden. Regeringen presenterar nu ett sådant förslag i propositionen. Utskottet har därmed inget att invända mot regeringens förslag till riksdagsbeslut och tillstyrker därmed propositionen.

Utskottet konstaterar att förslaget i propositionen innebär att det nationella utvecklingsbolaget ska investera i privat förvaltade fonder som är inriktade på investeringar i företag. Utskottet anser därmed att motionerna 2015/16:2443 (M), 2015/16:2445 (M), 2015/16:2455 (M) och 2015/16:3207 (KD) som efterfrågar en statligt grundad fond-i-fond-lösning kan anses vara tillgodosedda och att de därmed kan avslås av riksdagen.

Effektivisering av det statliga riskkapitalet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras. Utskottet ser inget skäl för ett tillkännagivande med denna innebörd, utan anser att det redan ligger på regeringen att följa upp och effektivisera statliga insatser.

Jämför reservation 2 (M, C, L, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:1189 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, FP, KD) framhålls att kapital är helt avgörande för att kunna starta, driva och utveckla ett företag. Enligt motionärerna bör företag finansieras genom privat kapital. Dock kan statligt riskkapital behövas för att komplettera det privata kapitalet. Motionärerna anser att det görs bra med en s.k. fond-i-fond-lösning, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. Motionärerna efterfrågar ett tillkännagivande om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital (yrkande 4).

I kommittémotion 2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anges att i relation till jämförbara länder är mindre kapital i Sverige fördelat till de tidigaste utvecklingsfaserna av nya produkter eller tjänster, och riskkapitalet har också minskat över tid. Det finns också indikationer på att statligt

riskkapital tränger undan privat kapital i senare faser. Motionärerna anser att det privata kapitalet ska vara utgångspunkten för företagsfinansiering. Dock kan offentliga insatser komplettera privat riskkapital om särskilda behov finns och bör då i huvudsak användas för att få mer privat kapital på marknaden. Motionärerna vill fortsätta att effektivisera nuvarande offentliga riskkapitalstrukturer så att de i högre grad kompletterar privat riskkapital (yrkande 9).

I kommittémotion 2015/16:2705 av Lars Hjalmered m.fl. (M) framhålls att grundprincipen för insatser i form av statligt riskkapital i innovationssystemet bör vara att de är marknadskompletterande, dels för att de statliga insatserna då fyller en viktig funktion i faser när andra aktörer inte är tillgängliga, dels för att motverka undanträngningseffekter av privat kapital. Motionärerna anger att statliga insatser inte ska tränga undan privata aktörer utan snarare stimulera fram dem. En möjlig väg att stimulera privat kapital till ökad utväxling vore en saminvesteringsmodell mellan staten och privata investerare. Motionärerna anser att det statliga riskkapitalet behöver reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital (yrkande 3).

I kommittémotion 2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (FP) anges att många företagare anser att bristande finansiering är ett stort tillväxthinder. Ett fungerande finansieringssystem för små och medelstora företag som står inför en expansion är en viktig del för att skapa goda förutsättningar för företag att växa. Motionärerna anser att företag framför allt ska finansieras med privat kapital, men att statligt riskkapital kan behövas för att komplettera det privata kapitalet. Dessvärre fungerar inte dagens system med statligt riskkapital tillfredsställande. Motionärerna menar därför att det statliga riskkapitalet behöver reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital (yrkande 1).

I kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) framhålls att företagets möjligheter att hitta riskvilligt kapital till goda marknadsmässiga villkor är en nyckelfaktor för att trygga näringslivets möjlighet att utvecklas, växa och skapa nya jobb. Motionärerna anser att det huvudsakligen är privat kapital som ska riskeras men att det också finns behov av statliga marknadskompletterande insatser. Tillgången till kapital för företag i tidiga skeden är ett ofta omvittnat problem. Det finns därför en marknadskompletterande roll för staten att fylla, men många gånger tränger det statliga kapitalet undan det privata kapitalet eller verkar som en direkt konkurrent. Motionärerna anser därför att det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital (yrkande 1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående tillstyrkt förslaget i propositionen om bildandet av ett nationellt utvecklingsbolag. Förslaget syftar bl.a. till att tydliggöra och

förenkla dagens system för statlig företagsfinansiering och därmed minska långsiktiga inlåsningsbehov av kapital och göra kapitalet mer verksamt gentemot de marknadskompletterande behov som finns, särskilt i utvecklingskedan. Det nya bolaget kommer att göra indirekta investeringar i företag genom att investera i privat förvaltade fonder som är inriktade på investeringar i företag i utvecklingsfaser.

I de här aktuella motionerna 2015/16:1189 (M, C, FP, KD), 2015/16:2260 (FP), 2015/16:2455 (M), 2015/16:2705 (M) och 2015/16:3207 (KD) förordas tillkännagivanden om att det statliga riskkapitalet behöver reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital. Utskottet kan konstatera att det enda konkreta förslag som återkommer i de nämnda motionerna är att regeringen bör införa en fond-i-fond-lösning, vilket även förslaget i propositionen som utskottet i det föregående tillstyrkt innebär. Enligt utskottets uppfattning är en viktig uppgift för statsmakterna att följa upp de olika insatser som görs på området för att vid behov förändra och effektivisera dessa. Utskottet anser dock att denna uppgift ligger på regeringen utan att riksdagen genom ett allmänt hållet tillkännagivande behöver tydliggöra detta för regeringen. Utskottet ser således inget skäl för ett tillkännagivande med denna innebörd.

Med hänvisning till det sagda avstyrks motionerna i aktuella delar.

Övrigt om statens finansieringsinsatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör olika statliga finansieringsinsatser. Utskottet hänvisar bl.a. till den förda politiken och pågående insatser.

Jämför reservationerna 3 (M), 4 (SD), 5 (C), 6 (KD) och 7 (L).

Motionerna

I motion 2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S) anförs att många företag efterfrågar finansieringslösningar för tillväxt och expansion men har svårt att hitta lösningar på förenlig nivå med det personliga risktagandet. Vidare hittar inte privatpersoner finansieringslösningar för att starta företag trots att deras verksamhetsidé bedöms ha hög potential. Motionärerna anser att staten bör överväga möjligheterna att förbättra tillgången till finansiering för företag i tidiga skeden (yrkande 1). Därtill bör staten också överväga möjligheterna att förbättra tillgången till kapital för att om möjligt öka det lokala och regionala ägandet (yrkande 2).

I motion 2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S) framhålls att en väl fungerande riskkapitalförsörjning är avgörande för att utveckla och ta industriella innovationer hela vägen fram till marknaden (yrkande 3). Mot

denna bakgrund välkomnar motionärerna att regeringen sett över systemet för statliga riskkapitalbolag.

I kommittémotion 2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anges att privat kapital ska vara utgångspunkten för företagsfinansiering. Offentliga insatser ska kunna komplettera privat riskkapital om det finns särskilda behov och bör då i huvudsak användas för att få mer privat kapital på marknaden (yrkande 5).

I kommittémotion 2015/16:3355 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anförs att grundprincipen för insatser i form av statligt riskkapital i innovationssystemet är att de primärt ska aktiveras i skeden av marknadsmisslyckanden samt i nya och riskfyllda skeden dels eftersom det statliga riskkapitalet fyller en viktig funktion i faser när andra aktörer inte är tillgängliga, dels för att motverka undanträngningseffekter av privat kapital. Motionärerna anser att en riktlinje för det statliga riskkapitalet ska vara att inte tränga undan privata aktörer, utan stimulera fram dessa aktörer (yrkande 1). Motionärerna framför vidare att det behöver göras mer för att stärka och uppmuntra det privata riskkapitalet att investera även utan statlig inblandning. Regeringens fokus på statens roll för riskkapitalet blir en kraftig begränsning för merparten av de investeringar som görs. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag på hur det privata riskkapitalet kan stimuleras utan direkta insatser från staten (yrkande 2). Vidare anser motionärerna att staten bör utveckla modeller för att effektivt saminvestera med privatinvestorer (yrkande 3). Motionärerna står bakom bildandet av ett nationellt utvecklingsbolag men anser samtidigt att det finns en risk med färre aktörer i det statliga riskkapitalsystemet. Regeringen bör därför vid bildandet av Fondinvest AB säkerställa att särskild hänsyn tas till befintliga bolags geografiska och branschspecifika kompetenser, samt att dessa vårdas och utvecklas in i den nya strukturen (yrkande 4). Motionärerna anför också att ett statligt lånegarantisystem ska ses som en förstärkande komplettering till bankernas utlåning till små företag. Huruvida garantinivån och de angivna beloppen är relevanta bör utredas så snart som det är möjligt (yrkande 5). Därtill anser motionärerna att ansatsen i propositionen att etablera en demonstrationsanläggningsfond i grunden är god. Dock anser de att det kommer att bli en utmaning att säkerställa tillräcklig avkastning för att hålla kapitalet i demonstrationsanläggningsfonden intakt över tid. Regeringen bör därför se över hur demonstrationsanläggningsfondens kapital över tid ska behållas intakt (yrkande 6). Vidare framhåller motionärerna att om riksdagen ska kunna följa upp att Fondinvests arbete sköts enligt de riktlinjer som anges ovan är det av stor vikt att styrning, uppföljning och genomförande av förändringarna sker transparent och i samförstånd med riksdagen. Regeringen bör därför årligen återrapportera till riksdagen om utvecklingen av de berörda faciliteterna (yrkande 7).

I motion 2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjørtler (M) framhålls möjligheten för fler att starta företag bör kunna betraktas som en investering likt utbildning. Motionären anser att man behöver underlätta ytterligare för personer att ta steget och våga starta företag. Därför bör regeringen utreda

möjligheten att införa ett lånesystem för nya företagare med liknande ränte- och återbetalningsregler som studiemedelssystemet.

I motion 2015/16:231 av Sten Bergheden (M) konstateras att många av de som funderar på att starta eget företag vänder sig till Almi för stöd och hjälp med finansiering; dock är villkoren för Almis lån inte särskilt fördelaktiga jämfört med ett vanligt banklån. Bland annat bör amorterings- och räntevillkoren ändras för att stimulera framväxten av nya företag. Motionären efterfrågar således ett tillkännagivande om en översyn av Almilånen (yrkande 2).

I motion 2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) framhålls att kvinnliga företagare och uppfinnare ofta upplever stora svårigheter med att få finansiering. Därtill anser många kvinnor att de blir bemötta med överlägsna och nedvärderande attityder när de ansöker om finansiering hos banker, riskkapitalister eller statliga myndigheter. För att få en lösning på detta bör en del av de statliga bidrag och lån som kan sökas av uppfinnare och innovatörer i vissa fall enbart vara riktade till kvinnor (yrkande 1).

I motion 2015/16:2080 av Michael Svensson (M) anförs att sociala företag hjälper människor som vill tillbaka till ett aktivt yrkesliv. Motionären framhåller att det i dag inte är lätt att starta ett nytt socialt företag, eftersom det är svårt att få finansiering. Motionären anser att regeringen bör utreda möjligheten att inrätta en fond för sociala företag som kan ge extra stöd vid företagsstarter.

I motion 2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) anförs att entreprenörer tar stora risker när de tar lån. Motionären anser att riskerna behöver balanseras och att nya finansieringsformer behövs. Därför behöver förutsättningarna för riskkapital förbättras, och det behöver göras lättare för privatpersoner att investera i tidiga skeden som normalt innebär hög risk (yrkande 1).

I kommittémotion 2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD) anges att statens roll är att öka utbudet av riskkapital i en tidig fas där privata aktörer inte täcker behoven i tillräcklig utsträckning. När Riksrevisionen i början av 2014 granskade hur statens riskkapitalförsörjning till privata företag fungerade, noterade man att regeringens styrning av de statliga riskkapitalbolagen inte har varit inriktad på att öka utbudet av riskkapital i tidiga investeringsfaser. Motionärerna vill därför att det genomförs en översyn av hur de statliga riskkapitalfonderna används, och motionärerna ser med fördel att fonderna i högre utsträckning används för regional tillväxtpolitik (yrkande 6).

I kommittémotion 2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1 anges att den statliga riskkapitalfinansieringen i högre grad än i dag bör prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag. Statens insatser på detta område bör inte enbart begränsas av just riskkapital, lån eller bidrag utan bör även involvera s.k. science parks, innovationskontor och inkubatormiljöer. Överlag ska den statliga riskkapitalfinansieringen styras mot de förkommersiella

faserna. Vidare anför motionärerna att företagare i avfolkningsorter har svårare att få företagslån än övriga företagare. Detta tenderar att ytterligare förstärka utflyttningen från dessa områden. Motionärerna vill därför skapa en marknadskompletterande fond som ska riktas dels mot investeringar i avfolkningskommuner, dels till fastighetsexpansion kopplad till industriella verksamheter. Regeringen bör således utreda förslag om en särskild fond för expansionslån (yrkande 2). Därtill anser motionärerna att Almi i större omfattning bör bjuda in allmänheten att investera i de företag som Almi avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag (yrkande 6).

I kommittémotion 2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD) framhålls att Sverigedemokraterna är positiva till inrättandet av ett nationellt utvecklingsbolag som har till uppgift att främja nationell kapitalförsörjning till innovativa företag med hög tillväxtpotential. Dock ser motionärerna oklarheter i propositionen; detta gäller bl.a. fördelningen av framtida kapitalbehov, geografisk styrning och branschprioriteringar. En farhåga motionärerna har är att statens riskkapitalinsatser centraliseras till storstadsområdena på bekostnad av gles- och landsbygd. Motionärerna anser därför att det behöver göras en utvärdering av hur denna förändring påverkar den geografiska fördelningen av statens riskkapitalinsatser (yrkande 1). Vidare menar motionärerna att propositionen lämnar flera frågetecken när det gäller styrning av det nationella utvecklingsbolaget, och de anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förtydligat inriktningsbeslut för bolaget (yrkande 2).

I motion 2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD) anføres att unga företagare har andra nya idéer och kreativa lösningar än vuxna företagare. Men att få finansiering som ung företagare kan vara svårt. Motionären anser därför att det bör inrättas en företagsfond för ungdomar i Almis regi tillsammans med näringslivet för att underlätta för ungdomar att få finansiering.

I motion 2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) konstateras att svenska företag sällan saknar idéer eller visioner men ofta lider brist på kapital för att förverkliga dessa. Det är främst i de mindre företagen som grunden till morgondagens stora innovationer finns. Motionärerna ser behov av en marknadskompletterande riskkapitalfond, där fonden prioriterar företag och innovatörer som har små möjligheter att söka kapital på den ordinarie riskkapitalmarknaden, för att på det sättet främja innovationsutvecklingen och stärka landets konkurrenskraft (yrkande 2).

I motion 2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD) framhålls att Sverige är rikt på kreativa företag med innovativa idéer, men företagen saknar ofta kapital för att kunna kommersialisera sina idéer. En god tillgång på riskkapital skapar därför förutsättningar för småföretag med hög tillväxtpotential att på sikt växa till medelstora och stora företag. Motionären anser därför att det bör inrättas en marknadskompletterande riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer.

I partimotion 2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) anges att det statliga riskkapitalet behöver effektiviseras och samordnas. Motionärerna

anser att det är särskilt viktigt att små och växande företag i hela landet har god tillgång till kapital (yrkanden 5).

I partimotion 2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) anføres att den ideella sektorns och sociala företags tillgång till kapital för både etablering och utveckling behöver förstärkas. Motionärerna föreslår därför att det skapas en särskild fond som ska främja den ideella sektorns möjlighet till socialt företagande och då särskilt som utförare av välfärdstjänster (yrkande 6). Vidare ska fonden åtgärda det marknadsmisslyckande som finns där verksamheter inte får tillgång till kapital.

I kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) framhålls att det statliga riskkapitalet bör förstärka sitt stöd i form av finansiering till företag i tidiga faser (yrkande 2). Motionärerna anser också att kreditgarantiföreningar och mikrofonder bör främjas så att en större mångfald av associationsformer och en hållbar utveckling uppnås av företag och verksamheter som väljer andra associationsformer än aktiebolag och enskild firma (yrkande 5). Motionärerna ser även att kreditgarantiföreningar genom samverkan med statens riskkapital i än högre grad bör kunna matcha lokalt riskkapital (yrkande 6). Gräsrotsfinansiering (crowdfunding) är ett nytt sätt att finansiera ett företags expansion där företaget med hjälp av internet lättare kan sprida sitt budskap utanför sin närmaste bekantskapskrets och på så sätt nå större grupper. Motionärerna ser fördelar med detta fenomen men anser att gräsrotsfinansiering bör analyseras med ett internationellt omvärldsperspektiv för att belysa positiva och negativa möjligheter med finansieringsmodellen (yrkande 7).

I motion 2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD) framhålls att tillgången till kapital för företag i tidiga skeden är ett ofta omvitnat problem, och det finns här en marknadskompletterande roll för staten att fylla. Vad gäller propositionen anges att Fouriertransform och Inlandsinnovation ska inordnas i det nationella utvecklingsbolaget. Motionären anser att det är angeläget att verksamhetsinriktningarna för Inlandsinnovation och Fouriertransform ska fortsätta i det nya utvecklingsbolaget (yrkande 1). Vad gäller de företag som valt en annan associationsform än aktiebolag kan mikrofonder och kreditgarantiföreningar garantera tillgång till kapital. Motionären tror inte att Almi och Norrlandsfonden kommer att kunna täcka de behov denna typ av företag har, utan det som behövs är att statens riskkapital i än högre grad kan matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och mikrofonder (yrkande 2). Motionären anser även att gräsrotsfinansiering är ett nytt sätt att finansiera ett företags expansion och ser möjligheter med denna form av finansiering i samverkan med bl.a. det statliga riskkapitalet (yrkande 3). Därtill anser motionären att innovationsstöd ska kunna ges till såväl nystartade som etablerade företag när det gäller insatser för forskning och utveckling samt patentansökningar (yrkande 4).

Vissa kompletterande uppgifter

Gräsrotsfinansiering

Finansinspektionen lämnade sin rapport Gräsrotsfinansiering i Sverige – en kartläggning (dnr 15-17414) till regeringen i december 2015 med anledning av det uppdrag myndigheten fick i juli 2015 (Fi2015/3817). I rapporten konstateras att gräsrotsfinansiering (crowdfunding) innebär att kapital och krediter förmedlas via en teknisk plattform som kopplar samman kapitalsökande och investerare. Finansieringsformen är ett alternativ till traditionell finansiering via kreditinstitut och marknader. Genom att på ett effektivt sätt koppla samman många små investerare med projekt som behöver finansiering har gräsrotsfinansiering potential att möjliggöra billigare och enklare finansiering, framför allt för mindre företag. Samtidigt innebär gräsrotsfinansiering vissa risker för konsumenterna. Myndigheten anser bl.a. att frånvaron av konsumentskydd och krav på plattformarna bör utredas vidare. Frågan om gräsrotsfinansiering bereds för närvarande inom Finansdepartementet.

Utveckling av entreprenörskaps- och innovationsklimatet

Regeringen beslutade i februari 2015 att tillsätta utredningen Utveckling av entreprenörskaps- och innovationsklimatet (Entreprenörskapsutredningen, dir. 2015:10), där professor Pontus Braunerhjelm är utsedd till särskild utredare. Utredningen ska identifiera hinder och möjligheter samt lämna förslag på åtgärder för att förbättra och utveckla innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige. Utredningen ska bl.a. se över, analysera och lämna förslag på hur det svenska innovations- och företagsfrämjande stödet kan samordnas och effektiviseras, med särskilt fokus på tillväxt i företag inklusive internationalisering. Utredaren ska lämna förslag på effektiviseringar och förbättringar som leder till bättre samordning och ett mer ändamålsenligt arbete för ökat entreprenörskap, stärkt tillväxtpotential, ökad internationalisering och ökad innovationskapacitet. Ett särskilt fokus bör ligga på små och medelstora företag med tillväxtpotential, ofta unga kunskapsintensiva företag, men även på att stärka förutsättningarna för kommersialisering av forskningsresultat och idéer med innovationshöjd. Förslagen bör också bidra till att göra det lättare för företag och individer att orientera sig i systemet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 oktober 2016.

Socialt företagande

Regeringen gav i februari 2016 enheten för främjande och förenkling vid Näringsdepartementet i uppgift att se över hur man kan stärka socialt företagande och sociala innovationer. Målet var att ta fram förslag på hur näringspolitiken kan bidra till att stärka det sociala företagandet. I uppgiften ingick att bl.a. beakta områdena kapitalförsörjning, företagsrådgivning,

informations- och kunskapsutveckling samt innovationsfrämjande. Arbetet slutrapporterades den 31 maj 2016, och förslagen bereds nu vidare inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

En väl fungerande kapitalförsörjning är en viktig del för ett företagsklimat som stöder innovation och hållbar tillväxt. Utskottet anser att även om marknaden i hög grad kan tillgodose företagets finansiella behov finns det marknadsmisslyckanden och finansieringsgap där det är viktigt att staten kompletterar marknaden. Vad gäller det privata riskkapitalet har utvecklingen gått mot att alltmer av investeringarna görs i senare faser, och mycket tyder på att mindre företags möjligheter till och villkor för lånefinansiering har försämrats. Därtill har det de senaste åren blivit tydligt att dagens statliga finansieringsinsatser har brister. Utskottet delar därför regeringens bedömning att det finns behov av att tydliggöra och förenkla dagens system för statlig företagsfinansiering, minska långsiktiga inlåsnings- och avgränsade investeringsmandat och göra kapitalet mer verksamt gentemot de marknadskompletterande behov som finns, särskilt i tidiga utvecklingskedan. Vidare är det viktigt att statens insatser bidrar till att möta de marknadskompletterande behov som finns bland företag i hela Sverige. I propositionen som utskottet tillstyrkt i det föregående lämnar regeringen förslag som syftar till att stärka förutsättningarna för finansiering av tillväxtorienterade företag samt bidra till att utveckla marknaden för riskkapital.

Utskottet vill med anledning av motionerna 2015/16:3355 (M), 2015/16:3356 (SD) och 2015/16:3357 (KD) om åtgärder när det gäller det nationella utvecklingsbolagets inriktning, den fortsatta inriktningen för Fouriertransform och Inlandsinnovation samt det statliga riskkapitalets geografiska spridning anföra följande. Vad gäller inriktningen för det nationella utvecklingsbolaget instämmer utskottet med regeringen om att behov, efterfrågan och förutsättningar för företagsfinansiering varierar mellan olika delar av landet. Det är viktigt att statens insatser totalt sett omfattar instrument och arbetssätt som bidrar till att möta de marknadskompletterande behov som finns bland företag i Sverige. Förslaget i propositionen innebär att Fouriertransform och Inlandsinnovation förs över till det nationella utvecklingsbolaget och att bolaget ska ordna en långsiktig avveckling av de två förstnämnda bolagen. Fouriertransform och Inlandsinnovation kommer tills vidare att förvalta sina befintliga investeringar. Utskottet noterar att det i de ovannämnda motionerna lämnas förslag på att bl.a. verksamhetsinriktningarna för de två bolagen ska fortsätta i den nya strukturen och att den geografiska fördelningen av statens riskkapitalinsatser ska utvärderas. Vad som är marknadskompletterande behov och viktiga investeringsområden förändras dock över tid. Det är därför viktigt för det nationella utvecklingsbolaget att kunna vara följsamt i dessa förändringar för att på bästa sätt fylla dessa behov i hela landet. Inom ramen för det nationella

utvecklingsbolaget kommer olika faser och branscher att täckas beroende på de behov och förutsättningar som finns. Vidare noterar utskottet att det från Europeiska regionala utvecklingsfonden under programperioden 2014–2020 avsatts medel för riskkapitalinsatser. Dessa medel innebär en förstärkning av riskkapitalutbudet, inte minst i norra Sverige. Inom ramen för det nationella regionalfondsprogrammet 2014–2020 är avsikten att etablera två riskkapitalfonder. Den ena är en grön investeringsfond som ska stärka utbudet av riskkapital genom huvudsakligen direktinvesteringar i företag med affärsmodeller som bidrar till att minska utsläppen av koldioxid. Den andra är en fond med syfte att investera i nya och befintliga privata riskkapitalfonder.

Vidare nämns i motion 2015/16:3355 (M) åtgärder i fråga om demonstrationsanläggningsfonden och återrapportering till riksdagen. Vad gäller det motionärerna anför om att demonstrationsanläggningsfondens kapital ska hållas intakt över tid utgår utskottet från att regeringen vidtar de åtgärder den anser nödvändiga och konstaterar att regeringen i ägaravisningen närmare kommer att precisera inriktningen för det nationella utvecklingsbolagets verksamheter. Vad gäller återrapporteringskrav om det nationella utvecklingsbolagets utveckling konstaterar utskottet att regeringen årligen i en särskild skrivelse lämnar en redogörelse om företagen med statligt ägande till riksdagen.

I motionerna 2015/16:14 (M), 2015/16:231 (M), 2015/16:1006 (S), 2015/16:1451 (SD), 2015/16:2300 (M), 2015/16:2351 (SD), 2015/16:2368 (C), 2015/16:2445 (M), 2015/16:2855 (SD), 2015/16:3207 (KD) och 2015/16:3355 (M) förordas olika åtgärder för att stärka de statliga finansieringsinsatserna. Utskottet vill med anledning av dessa anföra följande. Det är utskottets bedömning att den nya strukturen för statens finansieringsinsatser kommer att bidra till att stimulera utbudet av privat kapital och främja ett hållbart finansiellt system i hela landet i segment där osäkerheten är stor. Volymerna av riskvilligt utvecklingskapital förutses därmed öka, då investeringar av statliga medel som huvudregel saminvesteras med privata medel. Genom att investera genom andra fonder bedöms det nya bolaget även bidra till att utveckla marknaden för riskkapital och systemet för finansiering av innovativa bolag med hög tillväxtpotential, vilket kommer att gagna finansieringsmöjligheterna brett och inom områden där det i dag saknas riskvilligt kapital. Utskottet konstaterar vidare att ett flertal insatser med syfte att tillgängliggöra kapital för företag i tidiga faser genomförs eller är på väg att genomföras. Det kan bl.a. nämnas att Almi och Norrlandsfonden erbjuder lån till små och medelstora företag. De låneprodukter som dessa tillhandahåller fyller i många avseenden samma funktion som en bankgaranti genom att lånen kompletterar ett banklån till den del som saknar säkerhet. Därtill kan nämnas att både Almi och Norrlandsfonden har tecknat avtal om förlusttäckning med Europeiska investeringsfonden, vilket möjliggör ökad utlåning och ett högre risktagande. Av propositionen framgår vidare att regeringen avser att verka för att Almi säkerställer att lämpliga finansiella instrument erbjuds på ett sådant sätt att bedömda brister i marknaden kan

kompletteras ytterligare. I motionerna 2015/16:3207 (KD) och 2015/16:3357 (KD) efterfrågas insatser för s.k. crowdfunding (gräsrotsfinansiering). Utskottet konstaterar att Finansinspektionen avlämnade sin rapport Gräsrotsfinansiering i Sverige (dnr 15-17414) med anledning av regeringens tidigare uppdrag och att rapporten för närvarande bereds inom Finansdepartementet.

Tillkännagivanden om innovationsstödet och kommersialisering av innovationer föreslås i motionerna 2015/16:1155 (M), 2015/16:1644 (SD), 2015/16:2030 (SD), 2015/16:2167 (S) och 2015/16:3357 (KD). Med anledning av dessa motioner vill utskottet framhålla att innovativa företag i tidiga utvecklingsfaser är ett område där det finns ett tydligt behov av marknadskompletterande finansiering. Det finns ett stort samhällsekonomiskt värde i att tidiga utvecklingsinvesteringar, ofta i innovativa verksamheter, kommer till stånd. Samtidigt präglas tidiga skeden ofta av osäkerhet, vilket gör att marknaden ofta avstår från investeringar i dessa skeden. Utskottet delar regeringens bedömning att ett stärkt innovationsstöd kan få en stor påverkan på möjligheterna att få fram fler tillväxtprojekt och innovativa företag. Investeringar i forskning och utveckling som görs i Sverige kan därigenom få större genomslag. Utskottet noterar att regeringen gör bedömningen att insatser för att stimulera framväxten av affärsidéer med hög kunskap och internationell marknadspotential bör vidareutvecklas samt att regeringen avser att återkomma i frågan. Utskottet vill även framhålla att bl.a. Almis innovationslån och inkubatorverksamhet bidrar till att fler idéer kommersialiseras. Utskottet vill här också påminna om att entreprenörskapsutredningen (dir. 2015:10) bl.a. har i uppdrag att se över, analysera och lämna förslag på hur det svenska innovations- och företagsfrämjande stödet kan samordnas och effektiviseras. Utredningen ska lämna förslag på effektiviseringar och förbättringar som leder till bättre samordning och ett mer ändamålsenligt arbete för ökat entreprenörskap, stärkt tillväxtförmåga, ökad internationalisering och ökad innovationskapacitet. Utskottet noterar att särskilt fokus för utredningen ligger på små och medelstora företag med tillväxtpotential samt på att stärka förutsättningarna för kommersialisering av forskningsresultat och idéer med innovationshöjd.

I motionerna 2015/16:2080 (M), 2015/16:2979 (KD), 2015/16:3207 (KD) och 2015/16:3357 (KD) efterfrågas tillkännagivanden om s.k. mikrofonder och kreditgarantiföreningar för att göra det lättare för bl.a. sociala företag att få tillgång till kapital. Utskottet vill med anledning av dessa förslag påminna om att det framgår av propositionen att det nationella utvecklingsbolaget genom indirekta investeringar kan stärka kapitalet i fonder för såddfinansiering, s.k. såddfonder eller mikrofonder. Vidare framgår det av propositionen att det nationella utvecklingsbolaget kan finansiera fonder av lokal karaktär och sammanslutningar av affärsänglar, såsom tillväxtkassor eller andra mindre investmentbolag. Även aktörer som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt företagande, kan komma i fråga. Dessa fond-i-fond-investeringar kan väntas vara mer

lokala till sin karaktär och naturligt spridda över landet. Vidare vill utskottet påminna om att det inom Näringsdepartementet pågår ett arbete för att stärka det sociala företagandet och sociala innovationer. En av de frågor som berörs i det arbetet är kapitalförsörjning för denna typ av företag.

Sammanfattningsvis kan utskottet konstatera att regeringen bedriver ett aktivt arbete för att stärka de statliga finansieringsinsatserna och för att stimulera det privata riskkapitalet. Enligt utskottets bedömning skulle olika tillkännagivanden av riksdagen om ytterligare insatser inte effektivisera eller påskynda detta arbete. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet därmed samtliga motioner i berörda delar.

Reservationer

1. Struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt, punkt 1 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om överlämnande av vissa förvaltningsuppgifter till nationellt utvecklingsbolag,

b) bemyndigar regeringen att

2. i aktiebolagsform bedriva finansieringsverksamhet inom ett nationellt utvecklingsbolag med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar,

3. vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att förvärva ett aktiebolag,

4. genom ovillkorat aktieägartillskott skjuta till samtliga aktier i det av staten helägda aktiebolaget Fouriertransform Aktiebolag till det nationella utvecklingsbolaget,

5. vidta de åtgärder som är nödvändiga för att Fouriertransform Aktiebolags verksamhet över tid ska kunna avvecklas, vilket inkluderar att avyttra bolaget eller avveckla det genom likvidation eller fusion, vid den tidpunkt som regeringen finner lämplig, och

6. vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra vad som ovan föreslås enligt punkterna 2–5,

c) godkänner att

7. verksamheten i det nationella utvecklingsbolaget finansieras med kapital från Fouriertransform Aktiebolag i enlighet med de riktlinjer som regeringen förordar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:110 punkterna 1–3, bifaller delvis proposition 2015/16:110 punkterna 4–7 och avslår motionerna

2015/16:2443 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Det har länge varit tydligt att det statliga riskkapitalet behöver effektiviseras och samordnas bättre. Jag anser därför att det är positivt att regeringen i sin proposition går vidare med det förslag om en fond-i-fond-lösning för det statliga riskkapitalet som Centerpartiet och Alliansen förordat. På detta sätt investeras det statligt riskkapital i en mångfald av privata riskkapitalfonder som, utifrån givna direktiv, står för de konkreta investeringsbesluten. På så vis ökas tillgången till kapital, samtidigt som riskerna sprids och kapitalets effektivitet ökar. Det är dock för mig särskilt viktigt att det statliga riskkapitalet är tillgängligt för nya och växande företag i hela landet.

Jag delar utskottets bedömning om att riksdagen bör bemyndiga regeringen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förvärva ett aktiebolag och vidare bedriva finansieringsverksamhet i aktiebolagsform inom ett nationellt utvecklingsbolag med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar. Jag står även bakom regeringens förslag om att Fouriertransform inordnas under det nationella utvecklingsbolaget samt att Fouriertransforms verksamhet över tid avvecklas.

Vad jag vänder mig emot är att regeringen avser att även inordna och över tid avveckla Inlandsinnovation. Inlandsinnovation skapades 2010 som en riktad satsning i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs län och utvidgades senare till att även omfatta Dalarnas och Värmlands län för att stärka och ta till vara den tillväxtpotential som finns i norra Sveriges inland och för att komplettera en i princip obefintlig riskkapitalmarknad.

Regeringen väljer nu den motsatta vägen och föreslår att de pengar som förvaltas av Inlandsinnovation ska flyttas till ett nationellt riskkapitalbolag. Det innebär att Inlandsinnovations geografiskt inriktade uppdrag ersätts av ett system som riktar sig mot investeringar ur ett nationellt perspektiv, och detta utan att regeringen visar vilka konsekvenser ett sådant förslag skulle få för investeringarnas geografiska fördelning. Regeringens förslag tar således inte hänsyn till att närhet, lokalkännedom samt tillgång till lokala och regionala nätverk erfarenhetsmässigt har stor betydelse vid valet av investeringsobjekt i en riskkapitalverksamhet. Vidare visade Tillväxtanalys redan 2013 att riskkapitalinvesteringar i onoterade bolag i tidiga faser och tillväxtfaser är starkt koncentrerade till storstadsregionerna, där Stockholm ensamt stod för över hälften av volymen och de tre storstadsregionerna tillsammans stod för över 80 procent av investeringarna.

Det är för mig och Centerpartiet inte acceptabelt att ett av de mest sårbara områdena i landet i fråga om riskkapital ska avvara investeringskapital till förmån för de större städerna. Om regeringen menar allvar med att hela landet ska växa borde Inlandsinnovation behållas och fortsatt att verka inom Norrlandslänen, Värmland och Dalarna.

Med det som sagts ovan föreslår jag att riksdagen vad gäller proposition 2015/16:110 bifaller punkterna 1–3 samt delvis bifaller punkterna 4–7. Jag föreslår vidare att riksdagen avslår alla här behandlade motionsyrkanden.

2. Effektivisering av det statliga riskkapitalet, punkt 2 (M, C, L, KD)

av Hanif Bali (M), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD), Jörgen Warborn (M) och Jessika Roswall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1189 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 4,

2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (FP) yrkande 1,

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 9,

2015/16:2705 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3 och

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi har i det föregående ställt oss bakom regeringens förslag om att inrätta ett nationellt utvecklingsbolag som ska investera i privata fonder som i sin tur ska investera i företag i utvecklingsfaser. Regeringens förslag är ett steg i rätt riktning; dock är det vår mening att regeringens förslag inte gör tillräckligt för att locka fram det privata kapitalet.

Det är vår uppfattning att företag framför allt ska finansieras med privat kapital, men att statligt riskkapital kan komplettera privat riskkapital om särskilda behov finns, och att det statliga riskkapitalet i huvudsak bör försöka locka fram mer privat kapital på marknaden. Det är därför också viktigt att garantera att statliga insatser på riskkapitalmarknaden inte tränger undan det privata riskkapitalet.

Regeringen kan i detta läge inte slå sig till ro, utan bör utforma insatser som ytterligare stimulerar det privata riskkapitalet att investera i företag i utvecklingsfaser. Riksdagen bör således tillkännage för regeringen att det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital.

Därmed tillstyrks motionerna 2015/16:1189 (M, C, FP, KD), 2015/16:2260 (FP), 2015/16:2455 (M), 2015/16:2705 (M) och 2015/16:3207 (KD) i berörda delar.

3. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (M)

av Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Jörgen Warborn (M) och Jessika Roswall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 och
2015/16:3355 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–7 och
avslår motionerna
2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M),
2015/16:231 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M)
yrkande 1,
2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD),
2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD),
2015/16:2080 av Michael Svensson (M),
2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 3,
2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 6,
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5,
2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 6,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2 och 5–7,
2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt
2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Kapital och finansiering är avgörande för företag. Statens ingångsvärde bör vara att det är privat kapital som ska vara utgångspunkten för företagsfinansiering. Det är vår uppfattning att mer behöver göras för att stärka det privata riskkapitalet och uppmuntra det att investera i tidigare skeden. Vad gäller insatser i form av statligt riskkapital i innovationssystemet bör grundprincipen vara att dessa endast är motiverade vid skeden av marknadsmisslyckanden och nya riskfyllda faser hos företagen. I likhet med vad som uttrycks i motion 2015/16:2445 (M) anser vi moderater att offentliga insatser ska kunna komplettera privat riskkapital om särskilda behov finns och då i huvudsak bör användas för att få mer privat kapital på marknaden. Det

statliga riskkapitalet fyller då en viktig funktion i faser när andra aktörer inte är tillgängliga. Samtidigt riskerar det statliga riskkapitalet ständigt att skapa undanträngningseffekter för privat kapital. Vi anser i enlighet med motion 2015/16:3355 (M) att riktlinjen för det statliga riskkapitalet ska vara att inte tränga undan privata aktörer utan att i stället stimulera fram dem.

Vi har i det föregående förordat att riksdagen bifaller propositionen. Samtidigt anser vi att propositionen alltför ensidigt tar sikte på statens roll. En fond-i-fond-lösning som allianspartierna tidigare presenterat är emellertid bara en pusselbit för att öka det riskvilliga kapitalet. Regeringens fokus på statens roll för riskkapitalet blir enligt oss en kraftig begränsning för merparten av de investeringar som görs. Regeringen bedömer att den nya strukturen kommer att bidra till att stimulera utbudet av privat kapital genom investeringar genom andra fonder. Vi anser att detta inte är tillräckliga insatser för att attrahera det privata kapitalet i nya och riskfyllda skeden. Regeringen presenterar inte heller några incitament utöver den uttalade ambitionen. För att större volymer av privat kapital ska frigöras behövs kraftfullare insatser vad gäller incitament till privat kapitalbildning och villkor för önskvärda investeringar. Regeringen bör därför, i enlighet med vad som förordas i motion 2015/16:3355 (M), återkomma till riksdagen med förslag på hur det privata riskkapitalet kan stimuleras utan direkta kapitalinsatser från staten.

Vad gäller olika insatser för det statliga riskkapitalet bör grundprincipen vara att en motfinansiering av privata medel i möjligaste mån sker med minst hälften av insatserna. Staten bör därför i enlighet med motion 2015/16:3355 (M) utveckla modeller för att effektivt saminvestera med privata investerare. För att stärka tillgången på riskkapital kan det även vara motiverat att underlätta för privatpersoner att våga investera i tidiga skeden som normalt innebär hög risk. En intressant modell för detta som tas upp i motion 2015/16:2300 (M) är införandet av ett riskkapitalavdrag för privatpersoner. Erfarenheter från länder som infört riskkapitalavdrag är att kostnaden i skatteintäkter kompenseras mer än väl av arbetstillfällena som skapas i små företag. Detta finns det anledning att överväga framöver.

Vidare anser vi att det med förslaget i propositionen om färre aktörer i det statliga riskkapitalsystemet finns en risk för mindre specialisering och att kompetensen förtunnas. Därför vill vi i likhet med vad som anförs i motion 2015/16:3355 (M) betona att i samband med att Fouriertransforms och Inlandsinnovations verksamheter först uppgår i det nya koncernbolaget och sedermera avvecklas är det ytterst angeläget att dessa bolags geografiska och branschspecifika kompetenser vårdas och utvecklas in i den nya strukturen. Detta gäller för såväl mekanisk verkstadsindustri, livsvetenskap (life science) och renteknik (cleantech), där framför allt Fouriertransform varit verksamt, som Inlandsinnovations geografiska fokus på Norrlands inland.

I propositionen nämns även ett statligt lånegarantisystem som ska fungera som en förstärkande komplettering till bankernas utlåning till små företag. Regeringen bör, i enlighet med vad som framförs i motion 2015/16:3355 (M),

så snart som möjligt efter genomförandet av systemet utreda om garantinivån och de angivna beloppen är relevanta.

Därtill är det vår uppfattning att ansatsen i propositionen om att etablera en demonstrationsanläggningsfond i grunden är god och vi bejakar inrättandet av en sådan fond. Dock anser vi att förslaget i sin presenterade form är alltför översiktligt beskrivet och svårt att värdera närmare. Dessutom menar vi att det kommer att bli en utmaning att säkerställa tillräcklig avkastning för att behålla kapitalet i demonstrationsanläggningsfonden intakt över tid. Vi anser därför att regeringen, i likhet med vad som anförs i motion 2015/16:3355 (M), bör se över hur demonstrationsanläggningsfondens kapital över tid ska behållas intakt.

För att riksdagen ska kunna följa upp att det nationella utvecklingsbolagets arbete sköts enligt de riktlinjer som anges i propositionen är det av stor vikt att styrning, uppföljning och genomförande av förändringarna sker transparent och i samförstånd med riksdagen. Regeringen bör därför i enlighet med motion 2015/16:3355 (M) årligen återrapportera till riksdagen om utvecklingen av de berörda bolagen.

Sammanfattningsvis tillstyrker vi motionerna 2015/16:2445 (M) och 2015/16:3355 (M) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

4. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Johan Nissinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 6 samt
2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt
avslår motionerna
2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M),
2015/16:231 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M)
yrkande 1,
2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD),
2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD),
2015/16:2080 av Michael Svensson (M),
2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 3,

2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 6,
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5,
2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 6,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2 och 5–7,
2015/16:3355 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–7 och
2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Vi har i det föregående ställt oss bakom regeringens proposition. Vi och övriga sverigedemokrater ser positivt på en sammanslagning av flera statliga aktörer för att få ett samlat och större helhetsansvar för statens riskkapitalinsatser i hela landet. Dock finns det flera oklarheter i propositionen när det gäller styrningen av det nationella utvecklingsbolaget och hur förslaget påverkar företag i avfolkningsorter.

Vad gäller styrningen av bolaget ställer vi oss frågande till vilken styrning regeringen egentligen kommer att ge till det nationella utvecklingsbolaget, vilka fonder som kommer att finansieras av bolaget och i sin tur vilka typer av företag dessa privata fonder sedan kommer att investera i. Vidare ser vi oklarheter när det gäller bolagets framtida kapitalbehov och geografiska prioriteringar samt branshprioriteringar. Det är enligt oss anmärkningsvärt att regeringen är så otydlig i denna fråga, och i likhet med vad som framförs i motion 2015/16:3356 (SD) anser vi att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör återkomma till riksdagen med ett förtydligt inriktningsbeslut för bolaget.

En farhåga som finns med den föreslagna förändringen av organisationsstrukturen för statens riskkapitalinsatser är att den geografiska fördelningen av insatserna i Sverige riskerar att centraliseras till storstadsområdena på bekostnad av gles- och landsbygd. I enlighet med motion 2015/16:3356 (SD) ser vi det som centralt att det redan vid starten av bolaget ska tydliggöras att hela landet, särskilt avfolkningsorter, ska ges tillgång till kapital samt att det sedan ska utvärderas hur denna förändring av statens finansieringsinsatser påverkat den geografiska fördelningen av kapital till företag.

Vidare vad gäller avfolkningsorter ser vi i dag en generell trend att bankerna tar mindre risker vid företagslån, vilket drabbar företag i avfolkningsorter särskilt hårt. Detta tenderar att ytterligare förstärka utflyttningen. För att komma till rätta med denna snedvridning av vilja till utlåning i stad kontra landsbygd vill vi införa en marknadskompletterande fond med mycket låga avkastningskrav. Syftet med fonden är att kapital riktas just mot investeringar i avfolkningskommuner, eftersom det är där riskerna är extra stora vid fastighetsinvesteringar och bankerna därmed är mest ovilliga

att ge gångbara lånevillkor. Ett annat kriterium bör vara att kapitalet riktas till en fastighetsexpansion kopplad till industriell verksamhet. Med industriell expansion just i avfolkningskommuner med hög arbetslöshet är samhällsvinsten extra stor. Regeringen bör därför, som förordas i motion 2015/16:2855 (SD), utreda möjligheten att införa en särskild statlig fond för expansionslån i avfolkningsorter.

Därtill vill vi i detta sammanhang nämna investeraravdraget som syftar till att öka tillgången på riskvilligt kapital i små bolag och som i dag riktar sig till fysiska personer. Detta avdrag nyttjas inte i den omfattning som ursprungligen var tänkt. Vi anser att investeraravdraget är ett bra verktyg för att styra riskkapital mot mindre företag som annars troligen hade varit mindre intressanta för investerare. För att öka intresset och användandet av avdraget vill vi i likhet med vad som anförs i motion 2015/16:2855 (SD) låta det statligt ägda företaget Almi bjuda in allmänheten att investera i de företag Almi avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag.

Med hänvisning till det sagda tillstyrks motionerna 2015/16:2855 (SD) och 2015/16:3356 (SD) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks här i aktuella delar.

5. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5 och
avslår motionerna
2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M),
2015/16:231 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M)
yrkande 1,
2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD),
2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD),
2015/16:2080 av Michael Svensson (M),
2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 3,
2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 6,
2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,

2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 6,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2 och 5–7,
2015/16:3355 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–7,
2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt
2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Centerpartiet har tillsammans med de andra allianspartierna varit med och effektiviserat det statliga riskkapitalet, inte minst genom beslut som gjort det statliga riskkapitalet tillgängligt i hela Sverige. Det statliga riskkapitalet behöver dock effektiviseras och samordnas, då det i dagsläget har svårt att komma in tidigt i bolagens utveckling, när det behövs som mest, och i stället riskerar att tränga ut privata investeringar till senare investeringsfaser. Jag ser positivt på ett ökat samarbete mellan privat och offentligt riskkapital, och jag har därför i det föregående delvis ställt mig bakom regeringens proposition.

Statligt riskkapital kan i flera fall och i flera regioner vara ett viktigt komplement till privat riskkapital, där detta inte fått förutsättningar att utvecklas. Det kan handla om exempelvis miljöteknik eller ett nystartat företag i delar av Norrlands inland. Det avgörande är dock att det statliga kapitalet fungerar som katalysator för privata investeringar och entreprenörskap och att det inte ersätter privat kapital. Med tanke på att det privata riskkapitalet i dagsläget är centrerat kring Sveriges tre storstadsområden anser jag i likhet med vad som anförs i motion 2015/16:2368 (C) att det är särskilt viktigt att små och växande företag i hela landet har god tillgång till kapital. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

Med det som sagts ovan tillstyrker jag motion 2015/16:2368 (C) i berörd del. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

6. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 (KD)

av Penilla Gunther (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 6,
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2 och 5–7 samt
2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD) yrkandena 1–4 och

avslår motionerna

2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M),
2015/16:231 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) yrkande 1,
2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD),
2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD),
2015/16:2080 av Michael Svensson (M),
2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 3,
2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 6,
2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 5,
2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
2015/16:3355 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–7 och
2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Företagens möjligheter att hitta riskvilligt kapital till goda marknadsmässiga villkor är en nyckelfaktor för att trygga näringslivets möjlighet att utvecklas, växa och skapa nya jobb. Jag och Kristdemokraterna anser att det huvudsakligen är privat kapital som ska användas när företag startas och utvecklas oavsett om det rör sig om börsnoterade koncerner, medelstora företag i tillväxtfasen eller affärsidéer i tidiga skeden. Det finns också behov av statliga marknadskompletterande insatser, framför allt för mindre företag samt i regioner med svag kapitalbildning och sysselsättningsproblem. Särskilda insatser bör även göras för att stimulera kvinnors företagande.

Jag har i det föregående ställt mig bakom förslagen i propositionen, som bl.a. handlar om att förändra strukturen för de statliga finansieringsinsatserna och skapa en fond-i-fond-lösning som Kristdemokraterna och Alliansen redan tidigare pläderat för. De statligt helägda aktiebolagen Fouriertransform och Inlandsinnovation föreslås bli inordnade under det nationella utvecklingsbolaget i en gemensam koncern. De två förstnämnda bolagen föreslås tills vidare förvalta sina befintliga investeringar. Jag ser en nödvändighet av att kraftsamla de statliga aktörerna på området, men anser i enlighet med vad som anförs i motion 2015/16:3357 (KD) att verksamhetsinriktningarna för Fouriertransform och Inlandsinnovation ska ingå i det fortsatta arbetet för utvecklingsbolaget. Fouriertransforms inriktning på främst bilindustrin och renteknik (cleantech), är även fortsättningsvis viktiga branscher för svensk export, liksom livsvetenskap (life science). Jag anser att det tydligt bör framgå i ägaravisningarna från regeringen att dessa områden är prioriterade för det statliga riskkapitalet. Vad gäller

Inlandsinnovation har bolaget i första hand tillgodosett kapitalsatsningar i norra Sverige, något som vissa nu kan vara oroliga för ska försvinna. Jag förutsätter dock att det statliga riskkapitalet får en så god spridning över landet som möjligt; och med komplettering av den planerade etableringen av två fonder inom regionalfondsprogrammet som ska gå in i tidiga utvecklingskedan bör detta behov kunna tillgodoses.

Jag ställer mig positiv till principerna i propositionen om hur investeringar i företag i tidiga utvecklingsfaser ska kunna underlättas. Slutsatsen att det behövs förstärkt finansieringsstöd i mycket tidiga faser i form av bidrag, lån och ägarkapital, och att det därutöver behövs finansieringsinsatser i kapitalintervallet 10–50 miljoner kronor är god, men jag hade hellre sett att intervallet hade varit redan från 5–10 miljoner kronor. I enlighet med motion 2015/16:3207 (KD) bör riksdagen tillkännage för regeringen att det statliga riskkapitalet ytterligare bör förstärkas i tidiga faser, och för det behövs särskilda åtgärder för att förbättra tillgången till lånekapital för små och medelstora företag.

Regeringen framhåller i propositionen när det gäller innovationsstöd att insatser för att stimulera framväxten av affärsidéer med hög kunskap och internationell marknadspotential bör vidareutvecklas och prioriteras. Jag vill här påminna om att företag ibland ställs inför det faktum att de inte kan gå vidare med en affärsidé för att pengar saknas för att söka patent. Just avsaknaden av patent kan göra att idén stjäls eller att produkten aldrig blir verklighet. Det är naturligtvis viktigt med insatser för forskning och utveckling för små och medelstora företag, men i enlighet med motion 2015/16:3357 (KD) anser jag att innovationsstöd bör kunna ges till såväl nystartade som etablerade företag både när det gäller insatser för forskning och utveckling och vid ansökan om patent. Riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen med denna innebörd.

Vad gäller idéburna verksamheter har de generellt sett svårare med kapitalförsörjning, eftersom de vanligtvis bedrivs som ideella eller ekonomiska föreningar, kooperativa företag eller i stiftelseform. Den ideella sektorns och sociala företags tillgång till kapital för både etablering och utveckling behöver förstärkas. Därför är det med tillfredsställelse jag noterar att det när det gäller att förstärka kapitalbasen i fonder för såddfinansiering nämns i propositionen att även aktörer som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt företagande, kan komma i fråga, liksom att fonder av lokal karaktär och sammanslutningar av affärsänglar, exempelvis tillväxtkassor eller andra investmentbolag kan finansieras. Dock anser jag inte att regeringens åtgärder är tillräckliga och menar att möjligheten att få tillgång till kapital oavsett associationsform är en viktig åtgärd för att skapa mångfald i näringslivet. Jag anser att det är väsentligt för utvecklingen av dessa företag, inte minst inom vård och omsorg, att de kan få möjlighet att investera i fastigheter, inventarier m.m. som vilket bolag som helst. I likhet med vad som anförs i motion 2015/16:3207 (KD) anser jag att kreditföreningar och mikrofonder bör främjas för ett hållbart

företagande inom den sociala ekonomin. Vidare anser jag, i enlighet med motionerna 2015/16:3207 (KD) och 2015/16:3357 (KD), att statens riskkapital i än högre grad än regeringen föreslår ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar.

För att ytterligare stärka den idéburna sektorn borde regeringen skapa en fond som syftar till att främja den ideella sektorns möjlighet till socialt företagande och då särskilt som utförare av välfärdstjänster. En sådan fond skulle snabbt kunna motverka bristen på tillgång till kapital för dessa aktörer. Förutom en statlig avsättning till en sådan fond skulle privata aktörer såsom banker kunna medverka i ett sådant initiativ. Detta skulle ge bankerna en möjlighet att bidra positivt till samhällsutvecklingen samtidigt som erfarenheterna sannolikt skulle kunna bidra till att bankerna i sin ordinarie verksamhet fick större förståelse för den ideella aktörens speciella villkor. I likhet med vad som anförs i motion 2015/16:2979 (KD) anser jag att de exakta formerna och regelverken för en sådan fond bör utredas skyndsamt.

I likhet med motionerna 2015/16:3207 (KD) och 2015/16:3357 (KD) anser jag dessutom att regeringen för att öka företags tillgång till privat riskvilligt kapital bör låta utvärdera crowdfunding (även benämnt gräsrotsfinansiering) internationellt för att belysa positiva och negativa möjligheter med finansieringsmodellen.

Sammanfattningsvis tillstyrker jag motionerna 2015/16:2979 (KD), 2015/16:3207 (KD) och 2015/16:3357 (KD) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

7. Övrigt om statens finansieringsinsatser, punkt 3 – motiveringen (L)

av Said Abdu (L).

Ställningstagande

Många företag anger bristande finansiering som ett stort tillväxthinder. Ett fungerande finansieringssystem för små och medelstora företag som står inför en expansion är en viktig del för att skapa goda förutsättningar för företag att växa. Det är därför positivt att regeringen lägger fram ett förslag om en fond-i-fond-lösning som Liberalerna och allianspartierna tidigare förespråkade.

Jag och Liberalerna ifrågasätter dock delar av dagens system med statligt riskkapital då det riskerar att inte fungera tillfredsställande och tränga undan det privata riskkapitalet i stället för att vara marknadskompletterande. Utgångspunkten för mig är att investeringar i företag främst bör göras genom privat kapital. Jag anser därför att ytterligare möjligheter för att stimulera fram det privata riskkapitalet att investera i tidigare faser borde undersökas. Ett exempel skulle vara att införa ett system med skattemässiga incitament som kan öka tillgången på riskkapital. Ett land som gjort detta med intressanta resultat är Storbritannien, där fysiska personer erbjuds olika skattelättnader om

de investerar i onoterade och mindre företag. Det är min uppfattning att skattelättnader som stimulerar till samhällsekonomiskt lönsamma investeringar i företag när de utformas på rätt sätt kan vara samhällsekonomiskt motiverade.

Sammanfattningsvis anser jag att mer behöver göras för att stimulera privat riskkapital att investera i företagens tidigare faser. Jag anser dock inte att riksdagen bör bifalla någon av de här aktuella motionerna. De avstyrks följaktligen i berörda delar.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:110 Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om överlämnande av vissa förvaltningsuppgifter till nationellt utvecklingsbolag.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att i aktiebolagsform bedriva finansieringsverksamhet inom ett nationellt utvecklingsbolag med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar (avsnitt 5).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att förvärva ett aktiebolag (avsnitt 5).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att genom ovillkorat aktieägartillskott skjuta till samtliga aktier i de av staten helägda aktiebolagen Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB till det nationella utvecklingsbolaget (avsnitt 5).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att Fouriertransform Aktiebolags och Inlandsinnovation AB:s verksamheter över tid ska kunna avvecklas, vilket inkluderar att avyttra bolagen eller avveckla dem genom likvidation eller fusion, vid den tidpunkt som regeringen finner lämplig (avsnitt 5).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra vad regeringen föreslår enligt 2–5.
7. Riksdagen godkänner att verksamheten i det nationella utvecklingsbolaget finansieras med kapital från Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB i enlighet med de riktlinjer som regeringen förordar (avsnitt 5).

Följdmotionerna

2015/16:3355 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en riktlinje för det statliga riskkapitalet ska vara att inte undantränga privata aktörer utan stimulera fram dem och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda och återkomma till riksdagen med förslag på hur

det privata riskkapitalet kan stimuleras utan direkta insatser från staten och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en saminvesteringsmodell och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen vid bildandet av Fondinvest AB säkerställer att särskild hänsyn tas till befintliga bolags kompetenser i fråga om geografiska och branschspecifika kompetenser, samt att dessa vårdas och utvecklas in i den nya strukturen, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp garantinivå och belopp i lånegarantisystemet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur demonstrationsanläggningsfondens kapital över tid ska behållas intakt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen årligen återrapporterar till riksdagen om utvecklingen av de berörda faciliteterna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utvärdering av den geografiska fördelningen av statens riskkapitalinsatser ska göras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen när det gäller styrning och beslut om inriktning av det nationella utvecklingsbolaget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verksamhetsinriktningarna för Inlandsinnovation AB och Fouriertransform ska fortsätta i det nya utvecklingsbolaget och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens riskkapital i än högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och mikrofonder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för möjligheter med finansieringsmodellen crowdfunding i samverkan med statligt riskkapital och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att innovationsstöd ska kunna ges till såväl nystartade som etablerade företag när det gäller insatser för forskning och utveckling samt ansökan av patent och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten att införa ett lånesystem, liknande studiemedelssystemet, för entreprenörer bör utredas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:231 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av Almilånen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna att förbättra tillgången till finansiering för företag i tidiga skeden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna att förbättra tillgången till kapital för att om möjligt öka det lokala och regionala ägandet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag och lån som kan sökas av uppfinnare och innovatörer i vissa fall ska kunna vara riktade till enbart kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1189 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, FP, KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bilda en företagsfond för ungdomar enligt motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en marknadskompletterande riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2080 av Michael Svensson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en fond för sociala företag och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fungerande riskkapitalförsörjning som avgörande i att utveckla och ta industriella innovationer hela vägen fram till marknaden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (FP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet behöver reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka tillgången till riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av de statliga riskkapitalfonderna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgången till kapital för små och växande företag och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2443 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en fond-i-fondlösning om 400 mkr inrättas för att stärka det privat-offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2445 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en s.k. offentlig-privat fond-i-fond om minst 400 miljoner kronor och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga kompletterande finansiering via statliga aktörer inom riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2455 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en fond-i-fondlösning om 400 mkr bör inrättas för att stärka det privat-offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2705 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om expansionslån i avfolkingsorter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta det statligt ägda företaget Almi Företagspartner AB i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag man avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av kapital för ideella utförare i välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet bör förstärka sitt stöd för finansiering till företag i tidiga faser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en statligt grundad fond-i-fond där medel från de statliga riskkapitalbolagen satsas för att öka tillgången på kapitaltillskott för tillväxtbolag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kreditgarantiföreningar och mikrofonder bör främjas för hållbart företagande inom den sociala ekonomin och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens riskkapital i än högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en analys med omvärldsperspektiv kring crowdfunding internationellt för att belysa positiva och negativa möjligheter med finansieringsmodellen och tillkännager detta för regeringen.

Proposition 2015/16:110 Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om överlämnande av vissa förvaltningsuppgifter till nationellt utvecklingsbolag.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att i aktiebolagsform bedriva finansieringsverksamhet inom ett nationellt utvecklingsbolag med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar (avsnitt 5).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att förvärva ett aktiebolag (avsnitt 5).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att genom ovillkorat aktieägartillskott skjuta till samtliga aktier i de av staten helägda

- aktiebolagen Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB till det nationella utvecklingsbolaget (avsnitt 5).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att Fouriertransform Aktiebolags och Inlandsinnovation AB:s verksamheter över tid ska kunna avvecklas, vilket inkluderar att avyttra bolagen eller avveckla dem genom likvidation eller fusion, vid den tidpunkt som regeringen finner lämplig (avsnitt 5).
 6. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra vad regeringen föreslår enligt 2–5.
 7. Riksdagen godkänner att verksamheten i det nationella utvecklingsbolaget finansieras med kapital från Fouriertransform Aktiebolag och Inlandsinnovation AB i enlighet med de riktlinjer som regeringen förordar (avsnitt 5).

Följdmotionerna

2015/16:3355 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en riktlinje för det statliga riskkapitalet ska vara att inte undantränga privata aktörer utan stimulera fram dem och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda och återkomma till riksdagen med förslag på hur det privata riskkapitalet kan stimuleras utan direkta insatser från staten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en saminvesteringsmodell och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen vid bildandet av Fondinvest AB säkerställer att särskild hänsyn tas till befintliga bolags kompetenser i fråga om geografiska och branschspecifika kompetenser, samt att dessa vårdas och utvecklas in i den nya strukturen, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp garantinivå och belopp i lånegarantisystemet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur demonstrationsanläggningsfondens kapital över tid ska behållas intakt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen årligen återrapporterar till riksdagen om utvecklingen av de berörda faciliteterna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3356 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utvärdering av den geografiska fördelningen av statens riskkapitalinsatser ska göras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen när det gäller styrning och beslut om inriktning av det nationella utvecklingsbolaget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3357 av Penilla Gunther (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verksamhetsinriktningarna för Inlandsinnovation AB och Fouriertransform ska fortsätta i det nya utvecklingsbolaget och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens riskkapital i än högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och mikrofonder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för möjligheter med finansieringsmodellen crowdfunding i samverkan med statligt riskkapital och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att innovationsstöd ska kunna ges till såväl nystartade som etablerade företag när det gäller insatser för forskning och utveckling samt ansökan av patent och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:14 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten att införa ett lånesystem, liknande studiemedelssystemet, för entreprenörer bör utredas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:231 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av Almilånen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1006 av Isak From m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna att förbättra tillgången till finansiering för företag i tidiga skeden och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna att förbättra tillgången till kapital för att om möjligt öka det lokala och regionala ägandet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1155 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag och lån som kan sökas av uppfinnare och innovatörer i vissa fall ska kunna vara riktade till enbart kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1189 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, FP, KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1451 av Johan Nissinen (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bilda en företagsfond för ungdomar enligt motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1644 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en marknadskompletterande riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2080 av Michael Svensson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en fond för sociala företag och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2167 av Emilia Töyrä m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fungerande riskkapitalförsörjning som avgörande i att utveckla och ta industriella

innovationer hela vägen fram till marknaden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (FP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet behöver reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2300 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka tillgången till riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2351 av Josef Fransson m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av de statliga riskkapitalfonderna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2368 av Anders W Jonsson m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgången till kapital för små och växande företag och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2443 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en fond-i-fondlösning om 400 mkr inrättas för att stärka det privat-offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2445 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en s.k. offentlig-privat fond-i-fond om minst 400 miljoner kronor och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga kompletterande finansiering via statliga aktörer inom riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en fond-i-fondlösning om 400 mkr bör inrättas för att stärka det privat-offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre

grad kompletterar privat riskkapital, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2705 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2855 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om expansionslån i avfolkningsorter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta det statligt ägda företaget Almi Företagspartner AB i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag man avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2979 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av kapital för ideella utförare i välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet bör förstärka sitt stöd för finansiering till företag i tidiga faser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en statligt grundad fond-i-fond där medel från de statliga riskkapitalbolagen satsas för att öka tillgången på kapitaltillskott för tillväxtbolag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kreditgarantiföreningar och mikrofonder bör främjas för hållbart företagande inom den sociala ekonomin och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens riskkapital i än högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en analys med omvärldsperspektiv kring crowdfunding internationellt för att belysa positiva och negativa möjligheter med finansieringsmodellen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om överlämnande av vissa förvaltningsuppgifter till nationellt utvecklingsbolag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Regeringen får till ett statligt ägt aktiebolag som har att främja kapitalförsörjning i syfte att utveckla och förnya det svenska näringslivet (nationellt utvecklingsbolag) överlämna att i enskilda fall pröva frågor om statligt stöd till näringsidkare inom bolagets verksamhetsområde.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om sådant statligt stöd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.